

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 45 16 Σεπτεμβρίου 2000

Πρόσωπο πρὸς πρόσωπο

Α' πρόσωπο τό σχῆμα στίς σημερινές κοινωνίες. Δέν μετροῦν τά πρόσωπα. Μετροῦν τά ἄτομα. Τά ζευγάρια τῶν ἐργατικῶν χεριῶν, πού εἰδικεύονται στή χρήση τῶν πολυσύνθετων μηχανημάτων μας. Οἱ ἐγκέφαλοι, πού ἔχουν τήν εὐχέρεια νά διαχειρίζονται καί νά ἐπαυξάνουν τήν ἀνθρώπινη γνώση. Οἱ φορεῖς καί μεταφορεῖς τῶν πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων. Οἱ πυροτεχνουργοί τῶν πολέμων. Οἱ κάπηλοι τῆς εἰρήνης.

Τό ἀνθρώπινο πρόσωπο, ἡ μιά καί μοναδική καί ἀναντικατάστατη ὕπαρξη, μέ τόν προβληματισμό τοῦ προσανατολισμοῦ της, μέ τή χαρά της καί μέ τήν ἀγωνία της, δέν ἐγγράφεται στό κατάστιχο τοῦ ἄμεσου ἐνδιαφέροντος καί τῆς ἀγαπητικῆς φροντίδας. "Ο,τι προσφέρεται στό σύνολο, στή μάζα, προσφέρεται καί σ' αὐτή. Καί ὅ,τι ἀφαιρεῖται καί ληστεύεται ἀπό τή μάζα, ληστεύεται καί ἀπό αὐτή.

Ο Θεός, ἀντίθετα, μιλάει στήν ὑπαρξή. «Πρόσωπο πρὸς πρόσωπο». Καὶ δέχεται τὸν ἀνθρώπινο λόγο, ὡς τὴν ἔκφραση τῆς προσωπικῆς ἀγωνίας καὶ τῆς προσωπικῆς ἀγαπητικῆς ἀναφορᾶς στὸ θρόνο τῆς Θείας Χάριτος. Ἡ σχέση τοῦ Θεοῦ μέ τὸν ἄνθρωπο καὶ τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸ Θεό, δέν εἶναι ἀπρόσωπη. Δέ χάνεται καὶ δέν ἀποπροσωποποιεῖται μέσα στήν ἀπέραντη μάζα ἢ στή σκιά τοῦ μυστηρίου. Ὁ προσωπικός Θεός συγκαταβαίνει. Ἐρχεται κοντά μας. «Θεός ὢν προαιώνιος, ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη». «Ὁφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν» (Ψαλμ. λγ' 16). Καὶ ἐμεῖς, οἱ μικροὶ κάτοικοι τῆς γῆς μας, «ἀνακεκαλυμμένοι προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι» (Β' Κορινθ. γ' 18), ἀνταποκρινόμαστε στή θεία Ἀγάπη καὶ ἀντεισφέρουμε τὸ θυμίαμα τῶν προσευχῶν μας, ζυμωμένο μέ τὸ δάκρυ τῶν προσωπικῶν ὁδυνῶν μας.

Η συνάντηση τοῦ χοϊκοῦ προσώπου μας μέ τὸ ὑπερούσιο Πρόσωπο τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ διάλογος τῆς ἀγάπης νοσηματίζουν τὴ γῆϊνη πορεία μας καὶ ἀνοίγουν τίς προοπτικές τοῦ οὐρανοῦ στὸ βραχὺ βηματισμό μας. Δέν εἶναι ἀνοημάτιστη καὶ ἀνούσια ἡ ζωὴ μας. Δέν ἐξαντλεῖται στή γεύση τῆς τροφῆς καὶ στήν ἀπόλαυση τῆς βραχύβιας εὐμάρειας. Δέν εἶναι μιὰ βαρειά, καταθλιπτική ἐνασχόληση μέ τὴν προσκαιρότητα καὶ μέ τίς μικρότητες, πού σπιλώνουν τίς σελίδες τῆς ἱστορίας μας. Τὸ πρόσωπό μας, τὸ ταπεινὸ καὶ εὐτελές, ἀξιῶνεται νὰ στέκεται, διὰ βίου, μπροστά στὸ Πρόσωπο τῆς Θείας Μεγαλειότητος. Νά δέχεται τίς δέσμες τοῦ φωτός. Νά καταυγάζεται. Καὶ νά καθοδηγεῖται. Ἐκεῖ, πού ὑπάρχει ἡ Ἀλήθεια. Ἐκεῖ, πού θριαμβεύει ἡ Ἀγάπη. Ἐκεῖ, πού ἡ ζωὴ ἐμπλουτίζεται μέ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ δέντρο τῆς ὑπαρξῆς ποτίζεται καὶ καρποφορεῖ τὰ μεγάλα χαρίσματα τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Η γῆ δέν εἶναι πιά ἔρημος καὶ μοναξιά. Εἶναι Παράδεισος καὶ Κοινωνία. Τόπος τῶν εὐλογιῶν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀμεσότητα διαλόγου μέ τὸν «Κτίστην καὶ Δημιουργόν τῶν ἀπάντων».

Ὁ αὐτοπαγιδευμένος ἀλαζόνας

Δύο χρόνια μετά τήν ἀνάρρησή του στόν πρῶτο θρόνο τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος βρίσκεται αὐτοπαγιδευμένος στό ἀδιέξοδο μονοπάτι τῆς ἀλαζονείας του.

Περπάτησε ὑπεροπτικά. Διεξεδίκησε τή χλαμύδα καί τίς τιμές τοῦ ὑπερηγεμόνα. Ἡ πορεία του καί ἡ δράση του, στά δύο χρόνια τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς διακονίας του, ὑπῆρξε ἓνα πολύπτυχο ἀτυχῶν ὡς καί τραγικῶν πρωτοβουλιῶν καί ἐκδηλώσεων. Πλέγμα σχεδιασμῶν ἀλαζονείας. Μέ ποθητό στόχο τήν προβολή καί τήν αὔξηση τοῦ ποσοστοῦ τῆς δημοτικότητας.

Ἡ ἐκκοσμικευμένη προέλασή του ἐπηρέασε ἀρνητικά τόν ἀρχιεπισκοπικό θεσμό καί ἀποδυνάμωσε καί περιθωριοποίησε ὁλόκληρο τό σύστημα διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ ἴδιος, μετά ἀπό κάποιες ἐντυπωσιακές δοκιμές τῆς μέθης τῶν χειροκροτημάτων, κατάντησε σέ ἀδιέξοδο. Σέ ἀδυναμία γνήσιας ποιμαντικῆς δράσης. Καί σέ σκληρή διαμάχη μέ ὅλους καί μέ ὅλα. Μέ τόν ἑαυτό του καί τήν ὑπεροπτική νοοτροπία του. Καί μέ τό εὐρύ φάσμα τῶν θεσμῶν καί τῶν κατεστημένων λειτουργικῶν σχημάτων τοῦ κοινωνικοῦ σώματος.

Συγκρούστηκε μετωπικά. Μέ τήν κοσμική ἐξουσία. Καί μέ τούς ἐκκλησιαστικούς παράγοντες, πού δέν ἔσκυψαν νά προσκυνήσουν τήν εἰδωλική ὑπεραξία του. Ἀνατίναξε τίς προσβάσεις ἐπικοινωνίας. Καί γκρέμισε τίς γέφυρες γόνιμου διαλόγου.

Κλειστός καί ὀλοσκοτεινός, αὐτή τή στιγμή, ὁ ὀρίζοντας γιά τόν προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ συνεργασία του μέ τό κλιμάκιο τοῦ Ὁρθόδοξου Πατριαρχείου τοῦ Βοσπόρου, σέ φάση ἰσχυρῆς διαταραχῆς καί ἀθεράπευτης σύγκρουσης. Ἡ σχέση του μέ τήν παράλληλη ἀλαζονεία τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, σέ ἀνοιχτή πολεμική ἀντιπαράθεση. Ἡ συμπεριφορά του στούς «κλητούς» του καί «ἐκλεκτούς» του παράγοντες, πού, μέ πρωτοβουλία δική του, στελέχωσαν τίς δυσεξαρίθμητες Συνοδικές Ἐπιτροπές, σέ καθημερινή ἀμφισβήτηση. Ἡ ἡγεμονική προέλεσή του προκαλεῖ στούς πρῖν συνεργάτες του τάση φυγῆς καί τούς ἐκσφενδονίζει ἔξω ἀπό τήν τροχιά τῆς ἐπιρροῆς του. Ὁ Συνοδικός διάλογος μέ τούς συνιεράρχες του σέ προβληματική διακοπή. Ὁ ἴδιος ἀπωθεῖ τούς συνυπεύθυνους Ἐπισκόπους μακριά ἀπό τά στεγανά τείχη τοῦ περιβάλλοντός του, πού τό στελεχώνουν μόνο οἱ «ἐμπιστοι» τῆς «Χρυσοπηγῆς» καί τό λυμφατικό φυτώριο, πού μεταφυτεύτηκε ἀπό τή Μητρόπολη τῆς Δημητριάδος. Καί ἐκεῖνοι, ἀντανάκλαστικά, πικραμένοι ἀπό τήν ὑπεροπτική ἀπώθηση, ἀπομακρύνονται ὀλοένα καί περισσότερο καί ταμπουρώνονται στήν ἐπιφύλαξη τῆς καχυποψίας τους ἢ, τό πολύ, στίς «συνεννοημένες» καί «μεθοδευμένες» ἀπορρίψεις τῶν ἁκριτῶν πρωτοβουλιῶν του.

1. Ἡ πρόκληση στό Πατριαρχεῖο.

Τό πρῶτο, ὑπερυψωμένο τείχος πνευματικῆς ἀκοινωνησίας καί ἐ-

χθρότητας, τό ἔστησε ὁ κ. Χριστόδουλος μπροστά στό παλαίμαχο Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλης. Συνεπαρμένος ἀπό τίς ἀμετρες καί ἀκυβέρνητες φιλοδοξίες του, ὁραματίστηκε τόν ἑαυτό του καθισμένο σέ θρόνο Πατριαρχικό. Καί φιλοδόξησε νά ὑποβαθμίσει τοὺς συνιεράρχες του, τῆς Αὐτοκέφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῶν ἑλληνικῶν περιοχῶν, πού μνημονεύουν τόν Πατριάρχη τῆς ἄλλοτε Βασιλεύουσας, στήν τάξη τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων, ἐξαρτημένων ἀπό τό δικό του, ἡγετικό σκῆπτρο καί ὑποταγμένων δουλικά στή δική του προσταγή.

Τό σχέδιό του αὐτό ἀποτόλμησε νά τό ἐμφανίσει στήν πρώτη Συνέλευση τῆς Ἱεραρχίας, πού πραγματοποιήθηκε τέσσερες μόλις μῆνες μετά τήν ἐκλογή του καί τήν ἐνθρόνισή του στήν ἐπαλξή τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Καί τό προώθησε, συστηματικά καί ἐκβιαστικά, κατὰ τήν ἐπόμενη Συνέλευση τοῦ Ἀνώτατου διοικητικοῦ ὀργάνου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατά τό μήνα Μάιο τοῦ 1999 πραγματοποιήθηκε ἡ ἐπίσημη ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχη Βαρθολομαίου στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κ. Χριστόδουλος τόν ὑποδέχτηκε τυπικά καί συμβατικά. Ἀκριβέστερο θά ἦταν, ἂν σημείωνε κανεῖς, ὅτι τόν ὑποδέχτηκε ὑποκριτικά. Καί τόν συνόδεψε, μέ πλαστή φιλοφρόνηση, κατὰ τίς πολυήμερες περιοδεῖες του στίς διάφορες Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μόλις, ὅμως, ὁ Πατριάρχης δρασκελίσει τά σύνορα τῆς ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας, κουβαλώντας στήν ἔδρα του καί ἐντυπώσεις καί παράπονα, ὁ κ. Χριστόδουλος κινήθηκε δραστήρια, γιά νά μεθοδέψει τή δική του ἀναρρίχηση στόν πατριαρχικό θρόνο. Περιέλαβε

στήν ἡμερήσια διάταξη τῆς Νέας Συνέλευσης τῆς Ἱεραρχίας τό αἶτημα νά μνημονεύεται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἀπό ὅλους τοὺς Ἱεράρχες τῆς Ἑλλάδος ὡς «ὑπεροχικός» μονάρχης τῆς Ἐκκλησίας. Καί ἄρχισε νά προωθεῖ τήν πρόταση νά ὑπερψηφίσουν οἱ Μητροπολίτες τή σχετική εἰσήγηση κατὰ τή Συνέλευση τοῦ Σώματος.

Ὅπως ἦταν φυσικό, ἡ μεθόδευση αὐτή τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ἀλαζονείας, προκλητική καί ἀνεπίκαιρη, κίνησε τίς ἀντιδράσεις τῆς πλειοψηφίας τῶν Ἱεραρχῶν. Ἀλλά δραστηριοποίησε ἐναντίον του καί ὁλόκληρο τό Συνοδικό μηχανισμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλης. Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, μέ ἐξουσιοδότηση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου, ἀπήθυνε στόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο δυό ἐπιστολές μέ δριμύτατο ἔλεγχο. Τόν καλοῦσε νά ἀκυρώσει κάθε πρωτοβουλία του, πού θά ἀνέτρεπε τό περιεχόμενο τῶν δυό βασικῶν κειμένων, τοῦ Τόμου τοῦ 1850 καί τῆς Πράξης τοῦ 1928, θά ἄλλαζε τό σύστημα διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί θά προκαλοῦσε ρήξη στίς σχέσεις τῶν δυό Ἐκκλησιῶν. Ἀπήτησε, μάλιστα, τό θέμα τοῦ καθολικοῦ μνημοσύνου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου νά μή τεθεῖ κἂν στή Συνέλευση τῆς Ἱεραρχίας, πού θά γινόταν στίς ἀρχές τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἀπέκρυψε ἀπό τό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας τίς Πατριαρχικές ἐπιστολές. Καί δέν περιορίστηκε σ' αὐτό. Ἀποτόλμησε, κατὰ τήν πρώτη μέρα τῶν Συνεδριάσεων τῆς Ἱεραρχίας, νά ἀναφερθεῖ στίς σχέσεις του μέ τό Φανάρι καί νά βεβαιώσει τοὺς Συνοδικούς, ὅτι οἱ σχέσεις αὐτές εἶναι ἄριστες(!).

Ὑστερα ἀπό αὐτή τήν ἀχαρακτήρι-

στη πράξη, πού ήταν καθαρή απάτη, οί Πατριαρχικές επιστολές δημοσιοποιήθηκαν από τίς στήλες τών ἑλληνικῶν ἡμερησίων. Καί ἔφεραν σέ πολύ δύσκολη θέση τόν κ. Χριστόδουλο. Τό κλίμα μέσα στή Συνέλευση τῆς Ἱεραρχίας βάρυνε. Οἱ πολλοί ἔσκυψαν τό κεφάλι μελαγχολικά. Οἱ λίγοι, πού ἀποτελοῦν τήν καμαρίλα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, θεώρησαν πώς μποροῦν νά καλύψουν τόν ἔνοχο, ἂν ὑψώσουν τή φωνή τους καί ἐπιτεθοῦν ἐναντίον τοῦ Πατριάρχου. Φώναξαν, ἔσκουξαν, διαμαρτυρήθηκαν, πώς ὁ Πατριάρχης παρεμβαίνει στά ἑσωτερικά τῆς Αὐτοκέφαλης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλά δέν μίλησαν γιά τήν απάτη τῆς ἀποκρυψῆς τών ἐπιστολῶν, οὔτε καί γιά τήν ἀρρωστημένη φιλοδοξία τοῦ κ. Χριστοδούλου, πού ζητοῦσε νά ἀρνηθοῦν οἱ Μητροπολίτες τῆς ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας τά Κανονικά τους προνόμια καί νά ὑποταχτοῦν ἀδιαμαρτύρητα στίς θελήσεις του.

Τό ρήγμα, πού προκλήθηκε τότε, ἦταν τόσο βαθύ, πού ἴσαμε σήμερα δέ γεφυρώθηκε. Ἡ ἔχθρότητα ἀνάμεσα στίς δύο Ἐκκλησίες, ἐκρηκτική, δέν κατασβέστηκε. Ἡ Κωνσταντινούπολη καί ἡ Ἀθήνα ἀνταλλάσσουν ψυχρά ἔγγραφα καί τυπικές ἐπιστολές. Ἀλλά δέν ἐπικοινωνοῦν ἀδελφικά καί γόνιμα. Βρίσκονται σέ πλήρη διάσταση. Σέ ἀνυποχώρητη καχυποψία καί σέ διηνεκῇ ἀντιπαράθεση. Οἱ πόρτες κλειστές. Ὁ διάλογος σέ ἀναστολή. Καί ὁ κύριος ὑπεύθυνος εἶναι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος.

2. Ἡ ἑσωσυνοδική ἐμπλοκή.

Τό δεύτερο ἀδιέξοδο ἔχει δημιουργηθεῖ στήν ἴδια τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Χριστόδουλος, μόλις προσπέρασε τά ἔδρανα τών παλιότερων συνεπισκόπων του καί θρονιάστηκε στήν καθέδρα τοῦ προέδρου τών δυό Συνοδικῶν Σωμάτων, φίμωσε τή Συνοδική ὀλομέλεια καί προβλήθηκε ὡς ὁ ἐξουσιαστής τῆς ποιμαντικῆς εὐθύνῃς καί ὁ ἀποκλειστικός ρυθμιστής τών προβλημάτων τῆς ἐπικαιρότητας. Ὅλοι ἀπαθῆθηκαν στό περιθώριο. Παλιοί Ἱεράρχες καί νεοσύλλεκτοι συγκάθεδροί του ὑποχρεώθηκαν νά καλυφθοῦν μέ τό σάβανο τῆς σιωπῆς καί νά τοῦ ἀφήσουν ἀνοιχτό τό δρόμο πρὸς τή δημοσιότητα καί πρὸς τήν κατάκτηση τῆς ἐπίζηλης δημοτικότητας.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ὅλο αὐτό τό διάστημα, δέ λειτούργησε σέ κλίμα ἐλευθερίας καί συνυπευθυνότητας. Οἱ γνώμες τών συνέδρων, σάν περιττά λόγια, ἔπεφταν στό κενό. Οἱ ἀποφάσεις ἦταν διαμορφωμένες καί ἀποκρυσταλλωμένες προκαταβολικά, πρὶν ἀκόμα ζητηθεῖ ἡ ψήφος τών Συνοδικῶν Συνέδρων. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἐξαγγελία, πού ἔκανε ὁ κ. Χριστόδουλος σέ ἓνα ἀπὸ τά δυό συλλαλητήρια. Ἀνάμεσα στά πολλά, μέ τά ὁποῖα προσπάθησε νά κάμψει τήν κυβερνητικὴ ἀδιαλλαξία, ἔστειλε καί τό μήνυμα, ὅτι ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος καί ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας θά ἀποφασίσουν τήν πανελλήνια ἐξόρμηση γιά τή συλλογὴ ὑπογραφῶν. Δέν εἶπε στό λαό, ὅτι θά εἰσηγηθεῖ στή Διαρκὴ Ἱερά Σύνοδο καί στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τή διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Δήλωσε ὑπεύθυνα ὅτι θά ἀποφασιστεῖ τό δημοψήφισμα. Χωρὶς νά ἀφήσει κανένα περιθώριο ἀμφιβολίας, ἂν ἡ πρότασή του καταφέρει νά κερδίσει τήν καταφασὴ τῆς πλειοψηφίας καί νά βγεῖ ἔξω ἀπὸ τό Συνοδικό Μέγαρο ὡς ἀπόφα-

ση τοῦ ὑπεύθυνου Σώματος. Βέβαια, ὅταν οἱ λόγοι του στά συλλαλητήρια τυπώθηκαν στό περιοδικό «Ἐκκλησία», ἡ ἐπίμαχη παράγραφος παραλήφθηκε. Ὁ ἴδιος ἢ κάποιος ἀπό τούς συνεργάτες του λογόκρινε τό κείμενο καί ἔκοψε τό κομμάτι, πού ἐμφανίζει ἀπροκάλυπτη τήν ἀρχιεπισκοπική ἀλαζονεία καί τήν αἰχμαλωσία τῆς ψήφου τῶν πολλῶν. Τί μέ τοῦτο, ὅμως; Οἱ μαγνητοταινίες καί οἱ βιντεοκασέττες ὑπάρχουν. Καί δίνουν τό στίγμα τῆς νοοτροπίας, πού ἐπικράτησε ἀπό τήν ἡμέρα τῆς ἀνάρρησης τοῦ κ. Χριστοδούλου στόν πρῶτο ἐκκλησιαστικό θρόνο. Καί μαζί μέ τίς βιντεοκασέττες, ὑπάρχει καί ἡ πράξη. Αὐτή ἡ πράξη, πού ἔφερε τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στό ἔλος τῆς ἀμηχανίας. Προτοῦ συγκληθεῖ ἡ Ἱεραρχία, προτοῦ συζητηθεῖ ἡ πρόταση Χριστοδούλου, προτοῦ γίνεῖ ψηφοφορία, κινήθηκε ὁ μηχανισμός συλλογῆς ὑπογραφῶν καί ἐξαγγέλλθηκε καί ἡ ἡμερομηνία ἐγκαινισμοῦ τῆς ἐξόρμησης. Πῶς ἔγινε αὐτό, μόνο ὁ κ. Χριστόδουλος τό γνωρίζει. Τό γεγονός εἶναι, πῶς ἡ Ἱεραρχία περιφρονήθηκε καί ἡ γνώμη τῶν πολλῶν, τῶν ὑπεύθυνων καί ὑπόλογων θεωρήθηκε περιττή. Ἡ γνώμη τοῦ ἐνός κυριάρχησε. Καί ἡ ὑπερφίαλη μοναρχία ἐγκαθιδρύθηκε ἐκεῖ, πού τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ θεσπίζει τήν ταπεινοφροσύνη καί τή συνοδοιπορία, τή Σύν-οδο.

Ἡ περίπτωση αὐτή τῆς περιφρόνησης τῶν Συνοδικῶν μελῶν δέν εἶναι ἡ μόνη κατά τήν ἐπίμαχη διετία. Ἀποτελεῖ, ὅμως, τυπικό παράδειγμα. Ἄν κανεῖς ἐπιχειρήσει νά συγγράψῃ ὁλόκληρο τό χρονικό, θά βρεθεῖ ἀναγκασμένος νά τίς ἐρευνήσῃ ὅλες καί νά τίς καταχωρήσῃ. Καί τότε θά φανεῖ τό μέγεθος τῆς ἀλλοίωσης, πού προκάλεσε ὁ

κ. Χριστόδουλος στό Συνοδικό σύστημα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Εἶναι τέτοια ἡ τάση συγκεντρωτισμοῦ καί τόση ἡ περιφρόνηση πρὸς τούς ἰσότιμους καί συνυπεύθυνους Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας, πού ἀκόμα καί οἱ φίλοι του ἄρχισαν νά ἐξοργίζονται καί νά διαμαρτύρονται. Ἕνας ἀπὸ αὐτούς, ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου Παντελεήμων, πού κίνησε γῆ καί οὐρανὸ γιὰ νά διευκολύνει τόν Χριστόδουλο νά κερδίσει τήν ἀρχιεπισκοπική ἐκλογή, ἀπογοητευμένος καί μετανοιωμένος, ἄσκησε δημόσια καί σκληρὴ κριτικὴ ἐναντίον του. «Ἀναμέναμε, γράφει ἀνάμεσα σέ πολλά ἄλλα, νά ἀρχίσει τό ἔργο διὰ ἀνανέωσιν μέ νόμιμα, κανονικά, ἀνθρώπινα καί δημοκρατικά μέσα. Δυστυχῶς, ὅμως, εἶδαμε σαρώματα, ἐκδιωγμούς, πιέσεις πρὸς ἀρχιερεῖς μέ σκοπὸ νά παραιτηθοῦν. Ἐγράφη ἐπανειλημμένως εἰς πολλές ἐφημερίδας “περὶ μηχανισμοῦ” ἐκβιαστικοῦ, διὰ παραιτήσεις ἀρχιερέων κλπ. Ὁ ἴδιος εἶπεν ἐπανειλημμένως ὅτι “μέ κανέναν τρόπο δέν θά ἐπιβάλῃ τό ὄριο ἡλικίας ἀρχιερέων, ἀλλὰ συγχρόνως ἀντιλαμβανόμεθα, ἰδιαιτέρως ἡμεῖς, τήν ἐπιθυμίαν του νά “τοῦ ἀδειάζουν οἱ γέροι τῇ γωνιά”». Καί ἔφτασε στό σημεῖο νά ὑπενθυμίσει στόν Ἀρχιεπίσκοπο, ὅτι μέ τίς πράξεις του μπορεῖ νά βρεθεῖ στό ἐδώλιο τοῦ κατηγορούμενου γιὰ ἐσχάτη προδοσία. «Ἄς μὴ λησμονοῦμε, σημειώνει, ὅτι εἶναι δυνατόν-καί ἄς τό λάβουν αὐτό ὑπ’ ὄψιν οἱ ἀρμόδιοι-νά ὁδηγήσῃ τούς ὑπευθύνους διὰ τόν διχασμὸν καί σέ κατηγορία Ἐσχάτης Προδοσίας».

3. Ἀλαζονεὶα ἐναντίον ἀλαζονείας.

Ἡ τρίτη παγίδα στήν ὁποία ἔπεσε ἡ

ἀρχιεπισκοπική ἀλαζονεία, είναι ἡ μετωπική ἀναμέτρηση μέ τήν κοσμική ἀλαζονεία. Τό φρόνημα τῆς ὑπερεξουσίας καί ἡ τάση νά ἐκτοξευτεῖ ὁ ἐλεγχος σ' ὅλο τό τόξο τοῦ δημόσιου βίου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐγκαινίασε τή θητεία του στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο μέ προδιαγραφές πέρα γιά πέρα κοσμικές. Ἀνέβηκε τά σκαλοπάτια τῆς ἐκκλησιαστικῆς καθέδρας μέ τήν ἐπένδυση τοῦ Ἐπισκόπου καί μέ τό ψυχικό θησαύρισμα ζηλωτῆ τῆς πολιτικῆς πολυπραγμοσύνης. Καί ἀντέγραψε, μέ πιστότητα μαθητευόμενου μάγου, τό ὕφος τοῦ μπαλκονιοῦ. Δέν ἀναπαύτηκε στίς προοπτικές καί στά ἁγιασμένα ὑποδείγματα τοῦ χαρισματικοῦ ἐπισκοπικοῦ λειτουργήματος. Δέν ὑπηρέτησε τό λαό ὡς ποιμένας σεμνός καί ταπεινός, παραδομένος στό πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ. Δέν ἐξήγγειλε μήνυμα σωστικό, προέκταση τοῦ ἀποστολικοῦ λόγου καί τῶν θεοφώτιστων πατερικῶν διδαχῶν. Κάλυψε τό ἐπισκοπικό ἐπιτραχήλιο μέ τή ρεντιγκότα τοῦ μάχιμου πολιτευτῆ καί βγήκε στά τηλεοπτικά μπαλκόνια, γιά νά στιγματίσει τούς πάντες καί τά πάντα. Ἀπό ποιμένας, ἔγινε «δημόσιος κατήγορος». Ἀπό «παράκλητος», «εἰσαγγελέας». Ἀπό «λειτουργός τῆς Χάριτος», «κεντρικός μοχλός τῆς ἀντιπολίτευσης». Δέν πέρασε μέρα, πού δέν τήν ὑπερπλήρωσε μέ τή στυγνή κριτική του. Δέν ἔμεινε τομέας τῆς κοινωνικῆς καί τῆς πολιτικῆς δραστηριότητος, πού νά μή δέχτηκε τά φαρμακερά βέλη του. Τά μικρά καί τά μεγάλα θέματα, πού ἐκδιπλώθηκαν, κατὰ τό διάστημα αὐτό, στήν ἐπικαιρότητα, ἔγιναν κεντρίσματα γιά λόγο ἀντιπολιτευτικό καί γιά κρίσεις στηλιτευτικές

τῶν παραγόντων, πού κινοῦν τό μηχανισμό τῆς κρατικῆς ἐξουσίας.

Μεταλλαγμένος σέ ἡγεμόνα, ὁ κ. Χριστόδουλος, μίλησε πολύ. Ὁ ἴδιος νόμισε πώς μιλάει ὑπεύθυνα. Ἀλλά, στήν πραγματικότητα, μίλησε ἀνεύθυνα. Γιατί ὁ λόγος του δέ συνοδεύτηκε ἀπό τήν πράξη. Ἀπό τό μόχθο, γιά τή θεραπεία τῶν κοινωνικῶν πληγῶν. Ἀπό τήν εἰσφορά δύναμης, γιά τήν ἐπανάκαμψη τοῦ ἄρματος στή λεωφόρο τῆς ἐντιμότητος καί τῆς δημιουργικῆς δραστηριότητος. Φώναξε, ἀλλά ἀνεύθυνα. Σήκωσε τό δάχτυλο καί ἀπειλήσε, ἀλλά, ἀμέσως μετά, λησμόνησε τήν ἀπειλή του καί προχώρησε σέ ἄλλο τηλεοπτικό παράθυρο, μέ ἄλλο θέμα καί μέ ἄλλη φωτοβολίδα. Ἀνάλογα μέ τή γεωγραφική περιοχή, στήν ὁποία θρискόταν, προσάρμοζε τήν προβληματική του. Καί στήν προσπάθειά του νά κεντρίσει τίς καρδιές, γιά νά συλλέξει τό δάκρυ τῆς συγκίνησης καί τό κροτάλισμα τῶν χειροκροτημάτων, ἔθιγε εὐαίσθητες χορδές καί ἀναμόχλευε βασανιστικές ἐμπειρίες.

Ὁ κοινωνικός λόγος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, δυό χρόνια τώρα, δέν ἦταν εἰσφορά στήν ὑπέρβαση τῶν ἀδυναμιῶν. Ἦταν περιφορά μιᾶς ἀλαζονείας. Πού θρονιάστηκε στά ἱερά ἄδυτα τῆς Ἐκκλησίας. Καί πού μεταποίησε τή σκηνή τῆς δόξας Κυρίου σέ κοσμικό βῆμα ἐξαγγελίας ἀνέφικτων προγραμματισμῶν καί κατάθεσης ἀνέριστων καταγγελιῶν. Δέν ὑπάρχει περίπτωση ἑνός κοινωνικοῦ θέματος, πού νά λύθηκε μέ τήν παρέμβαση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου. Δέν ὑπάρχει οὔτε μιά πληγή, πού νά ἐπουλώθηκε μέ τήν ἀγαπητική φροντίδα του. Ἀντίθετα, ἡ λιτανεία τῆς ἀλαζονείας

ας του, έτσι, όπως διατηρήθηκε άκαμπτη και προκλητική, προκάλεσε την καθολική αντίδραση. Τη δημιουργία μετώπων. Πολλών και ισχυρών. Πού στράφηκαν έναντίον του. Και, καθώς προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν, με καταιγισμούς πυρών, τη Ναπολεόντια έπαρσή του, έπληξαν και τό σώμα της Έκκλησίας και την πνευματική ήγεσία στο σύνολό της.

Είναι λάθος να έντοπίσει κανείς τη σημερινή κρίση, αποκλειστικά και μόνο, στη διαμάχη των δύο φορέων, της Έκκλησίας και της Πολιτείας, πού ξεκίνησε από την αύθαιρετη κυβερνητική απόφαση να διαγραφεί τό θρήσκευμα από τίς ταυτότητες των Έλλήνων πολιτών. Η αίφνιδιαστική αυτή πρωτοβουλία της κοσμικής εξουσίας δέν είναι ούτε ή κορυφή του παγόβουνου, όπως υποστηρίχτηκε από παράγοντες της Έκκλησίας, ούτε ή υποχρεωτική, έγκαιρη, συμμόρφωση προς τίς ντιρεκτίβες της Εύρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ή έκρηξη από τη μετωπική σύγκρουση των δύο αλαζονικών θρόνων. Της αλαζονείας του πολιτικού κατεστημένου και της ασυγκράτητης αλαζονείας της άρχιεπισκοπικής καθέδρας. Η φράση του πρωθυπουργού της Χώρας, ότι «δέ θά συνδιοικήσουμε» τά λέει όλα. Και ή απάντηση του Άρχιεπισκόπου μέ τά συλλαλητήρια και μέ τίς αναγγελίες, ότι θά πολιτικοποιήσει τό θέμα, αποτελεί σαφή ένδειξη, ότι μετακινήθηκε από τίς βαθμίδες του Ουσιαστηρίου και σκαρφάλωσε μέ πείσμα στά τείχη της κοσμικής εξουσίας.

Ο Άρχιεπίσκοπος έχει πολιτικοποιήσει τό άξίωμά του. Έκφέρει πολιτικό λόγο. Και διεκδικεί πρωταγωνιστικό μερίδιο στίς ποικίλες, πολιτικές εξέλι-

ξεις. Στην έξωτερική πολιτική. Στη διαμόρφωση των σχέσεων έργοδοσίας και εργαζομένων. Στο σχεδιασμό του συστήματος εκπαίδευσης. Στο διάλογο μέ την Εύρώπη. Και σέ όλα τά θέματα, πού παρουσιάζονται καθημερινά και αντιπαραθέτουν, σέ θέσεις μάχης, τόν πολιτικό κόσμο.

Κανένas δέν μπορεί να μαντέψει τί θά συμβεί αύριο. Ένα είναι βέβαιο. Ο Άρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ξεκίνησε μέ τίς εύχές όλων και μέ τά χειροκροτήματα της πλειοψηφίας των Όρθοδόξων Έλλήνων. Και, άνέλπιστα, αυτή τη στιγμή βρίσκεται μπροστά σέ άμπαρωμένες πόρτες και σέ σφραγισμένα παράθυρα. Η αλαζονεία του τόν έφερε στο άδιέξοδο. Εκεί, πού τά σήματα δείχνουν κλειστούς δρόμους και άναγκάζουν σέ υποχώρηση και σέ αλλαγή πορείας.

Κάποιοι πρέπει να τόν βοηθήσουν και να τόν χειραγωγήσουν στην αλλαγή του δρομολογίου του. Ίσως τά πρόσωπα του περιβάλλοντός του, πού τόν έσπρωξαν στο άδιέξοδο μέ τίς ιδιοτελείς είσηγήσεις τους και μέ τίς άνεδαφικές κολακείες τους. Ίσως οι συνετοί Ίεράρχες, πού ίσαμε σήμερα παρακολούθησαν σιωπηλοί την κατωφερική πορεία του. Ίσως τά ίδια τά τείχη, πού βρίσκονται μπροστά του και του κλείνουν την άναπνοή και του παγώνουν την όρμητικότητα. Ίσως ή άπειλή του Κορίνθου Παντελεήμονα. Ίσως...

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΣΥΓΓΝΩΜΕΣ

ΚΑΙ ΣΥΓΓΝΩΜΗ

Βροχή στους καιρούς μας οί συγγνώμες από εκκλησιαστικούς ήγέτες, πού λένε ότι ένστερνίζονται τίς περί μετανοίας ευαγγελικές ύποδείξεις. Όχι, όχι συγγνώμες για τά δικά τους σφάλματα, αλλά για τά σφάλματα τών άλλων. Όπως ή συγγνώμη του Άρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, πού ζήτησε από τούς νέους νά τόν συγχωρήσουν για τά λάθη της Έκκλησίας άπέναντί τους. Κάτι σάν τήν παπική συγγνώμη για τά έκατομμύρια τών θυμάτων της έβραϊκής γενοκτονίας. Κάτι σάν τή συγγνώμη τών Άλεξανδρινών για τή συμπεριφορά τών προκατόχων τους προς τόν άγιο του αιώνα. Συγγνώμη για τά ξένα άμαρτήματα. Τόσο άπλά, γιατί πουλάει ή μετάνοια κι' άς μήν συνοδεύεται άπό τή δική μας συντριβή. Πολύ εύκολο νά έξομολογούμαστε για τά άμαρτήματα τών άλλων. Κάπου, όμως, διαβάσαμε καί για τή συγγνώμη του Ρουμάνου Πατριάρχη Θεόκτιστου για τό δικό του άμάρτημα, έπειδή ως

ποιμαίνουσα Έκκλησία δέν άντέδρασε, όπως θά έπρεπε, όταν τό κομμουνιστικό καθεστώς της Χώρας του κατέστρεφε Όρθοδόξους ναούς καί προκαλούσε πόνο στis ψυχές ενός μεγάλου άριθμου πιστών. Τό σπουδαίο είναι ότι ή συγγνώμη αυτή συνδυάσθηκε μέ τήν παραίτησή του άπό τό πατριαρχικό αξίωμα, άλλο θέμα ότι ή εκεί Έκκλησία άποφάσισε τήν έπανατοποθέτησή του στό θρόνο του, άνεβάζοντας έν τοis πράγμασι τήν ειλικρινή μετάνοια στή βαθμίδα καί στήν άναγνώριση πού της πρέπει.

Μακαριώτατε, πού καιρός νά σκεφθείς ότι πρέπει νά ζητήσεις συγγνώμη άπό τόν μακαριστό Ήλία, του οποίου κατέλαβες τό θρόνο, παρά τό ότι ζούσε καί δέν είχε κανονικά έκθρονισθεί! Πού καιρός νά ζητήσεις συγγνώμη για τή συμπεριφορά σου, τότε, πού προωθώντας μέ σπουδή τήν άγουρη έπισκοποποίησή σου, διατάρασες μέ τούς όμοίους σου τήν άλυσίδα της κανονικότητας της έπισκοπικής

διαδοχής και προκαλούσες μέγα κανονικό πρόβλημα στην Έκκλησία! Ποῦ καιρός νά ζητήσεις συγγνώμη ἀπό τοὺς ἀρχιερεῖς, πού ἐνέπαιξες στὶς προεκλογικὲς σου μικροπολιτικὲς συμπεριφορές! Ἐσύ δὲν εἶσαι πού ὁμνυες ὅτι θά τοὺς ἀποκαταστήσεις, ἀναγνωρίζοντας τό σφάλμα τῆς Έκκλησίας ἀπέναντί τους; Ποῦ καιρός συγγνώμης γιὰ τὰ διπλά παιχνίδια σου, πού σέ ὁδήγησαν στό φιάσκο τῆς ἄρσης καὶ μὴ ἄρσης τοῦ ἐπιτιμίου! Ἐτσι προσπάθησες νά ξεπληρώσεις συγχρόνως τὰ γραμμάτια, πού ὑπέγραψες καὶ νά παραγράψεις τίς εὐθύνες σου γιὰ τίς ἀκάλυπτες ἐπιταγές, πού ἐξέδωσες. Τώρα, μετὰ, βέβαια, τὴν ἀπομάκρυνση ἀπὸ τό ταμεῖο, οὔτε κἂν μᾶς γνωρίζεις. Τότε (καὶ ὄχι τώρα;) φίλε Γιώργο, πού, τάχα, πονοῦσες γιὰ τό ἐκκλησιαστικό, πάτερ Εὐστάθιε, μιλήστε.

Πρέπει, Μακαριώτατε, νά ἀναγνωρίσεις καὶ νά τό φωνάξεις δυνατά, πὼς ὁ δρόμος τῆς δικῆς σου ἀρχιεπισκοπικῆς πορείας περνάει πρῶτα ἀπὸ τὴν κανονικοποίησή σου μέσῳ

-τῆς πλήρους ἀποκατάστασης τῶν θυμάτων, πού ἔπесαν στὶς, ἄπρεπες γιὰ ἐκκλησιαστικούς ἄνδρες, μάχες τίς ὁποῖες σύ ἔδωσες γιὰ τὴν ἀντικανονικὴ ἀναρρίχηση σου,

-τῆς ἐξάλειψης κάθε ἱχνους

δυσμενοῦς γιὰ τὴν Έκκλησία συνέπειας, πού εἶχε τό πραξικόπημα κατὰ τῶν δώδεκα (Λάρισα, Καρδίτσα, ἔνοχα μεταθετά, παραβιάσεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων κλπ) καὶ

-τῆς ἐν συνεχείᾳ ἀναγνώρισής σου ἀπὸ τοὺς δύο, πού ἐπιζοῦν ἀκόμα, ἀπὸ τὰ θύματα τοῦ Σεραφείμ καὶ θύματά σου!

Δικαίωμά σου, βέβαια, εἶναι νά κάμεις τίς ἐπιλογές σου, ἀφοῦ δική σου εἶναι σήμερα ἡ ἐξουσία, μὰ ἂν δὲν θελήσεις νά ἀκολουθήσεις αὐτό τό μονοπάτι τῆς μετάνοιας, λυπᾶμαι, πού θά πλανᾶσαι στή δίνη, ὅπου ἔρριξες τὴν Έκκλησία-τάχα μου γιὰ τίς ταυτότητες, ἐνῶ μᾶς καῖνε τὰ μεγάλα θέματα-καὶ οἱ ζημιογόνες συνέπειες θά εἶναι ἀνυπολόγιστες.

Ἄν, ὅμως, ἀκολουθήσεις τὴ μόνη ἀποτελεσματικὴ πρακτικὴ τῆς εἰλικρινοῦς μετάνοιας, μέ ὅσα αὐτὴ συνεπάγεται, θά ἀποκαθάρεις καὶ θά ἰσχυροποιήσεις τίς ἀντικανονικὲς, ἀδύναμες ρίζες σου, θά ἀποκαταστήσεις τὴν ἐνότητα στὸν ἐκκλησιαστικό χῶρο καὶ θά δώσεις στὴν Έκκλησία πολλαπλάσια δύναμη, νά ξεπεράσει μέ ἐπιτυχία τὰ προβλήματα, πού ἀπρόσφορα νομίζεις, ὅτι μπορεῖς νά τὰ λύσεις ἀπὸ μόνος σου.

Δημήτρης Παπουτσιδάκης

ΣΥΝΕΠΕΙΑ Ή ΑΣΥΝΕΠΕΙΑ;

Η πρόσφατη αντιπαράθεση της Πολιτείας και της Εκκλησίας για το θέμα των αστυνομικών ταυτοτήτων, μετάβατα αἷτια τῆς ὁποίας οὐσιαστικά καὶ ὑπεύθυνα ἀσχολήθηκε ἡ περιοδική μας ἔκδοση, ἐστίασθηκε ἀπὸ τὴν πλευρά τῆς Ἐκκλησίας στὴ διατύπωση καὶ προβολή δύο ἀξιώσεων. Ἡ μία ἦταν ἡ προτροπή στὴν Πολιτεία νὰ μὴν παραγνωρίζει καὶ νὰ ὑπολογίζει σοβαρῶς τὴν ἀπαίτηση καὶ τὴ θέληση τοῦ λαοῦ πού τόσο ἀγνά καὶ ἀδολα ἐκφράσθηκε. Καὶ ἡ ἄλλη ἦταν ἡ ὑπόμνηση στὴν Πολιτεία νὰ σεβασθεῖ τὴ συνταγματικὴ τάξη καὶ τὴν κείμενη νομοθεσία, πού ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μετὰ τὶς ἀναληφθεῖσες βεβιασμένες πρωτοβουλίες.

Ὅρθῃ, κατ' ἀρχήν, ἡ προβολή καὶ τῶν δύο αὐτῶν ἀξιώσεων. Γιατί πράγματι καὶ ἡ φωνή τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εἰσακούεται σὲ θέματα, πού ἄμεσα τὸ ἀφοροῦν, ὅπως ἐκεῖνα, πού θίγουν τὸ θρησκευτικὸ του συναίσθημα, καὶ ἡ συνταγματικὴ τάξη καὶ ἡ νομιμότητα πρέπει νὰ τηροῦνται.

Ἐδειξε, ὅμως, τὴν ἴδια συνέπεια ἡ Ἐκκλησία στὶς παραπάνω ἀρχές, τὸ σεβασμὸ τῶν ὁποίων ἐπίμονα ἀξιώνει σήμερα ἀπὸ τὴν Πολιτεία; Θὰ παραθέσουμε στὸ σημείο αὐτὸ δύο περιστατικά, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν ἀποκλειστικά στὸ χῶρο τῆς δικαιοσύνης τῆς καὶ τὰ ὁποῖα καταγράφουν συμπεριφορές τῆς διοικήσεώς τῆς ἀντίθετες μετὰ

ὅσα σήμερα διακηρύσσει καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴν Πολιτεία.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ: Ἀναφέρεται στὰ γεγονότα πού ἐκάλυψαν ὅλο τὸ διάστημα τῆς προηγούμενης δεκαετίας, μετὰ πρωταγωνιστὴ τὸν εὐσεβὴ καὶ ἡρωϊκό λαὸ τῆς Λάρισας. Ὁ λαὸς αὐτὸς πόνεσε, καὶ πόνεσε πολὺ, μετὰ τὴ βίαιη καὶ ἀδικη ἀπομάκρυνση τὸ ἔτος 1974 τοῦ ἀξίου Ποιμενάρχου του, τοῦ Γέροντα Μητροπολίτη Θεολόγου, μετὰ τὶς ἄθλιες καὶ ἀντικανονικὲς ἐνέργειες τῆς τότε διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴ σύμπραξη τοῦ καθεστώτος τῆς δικτατορίας. Καὶ, ὅταν μετὰ τὴ δικαστικὴ ἀποκατάσταση τοῦ Δεσπότη τὸ ἔτος 1990, τὸ εὐσεβὲς ποιμνιο τῆς Λάρισας ἀξίωσε τὴν ἐπανεγκατάσταση τοῦ μακαριστοῦ Θεολόγου στὴ Μητρόπολη, ὁ Γέροντας ὑπάκουσε στὴν ἐπίμονη καὶ σταθερὴ ἀξίωση τοῦ ποιμνίου του, ἀλλὰ καὶ στὴ φωνὴ τῆς ἀρχιερατικῆς του συνειδήσεως, πού τοῦ ἐπέβαλλε τὴν τήρηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

Ὁ πιστὸς λαὸς μετὰ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ συγκινήσεως ὑποδέχθηκε, μετὰ δάκρυα στὰ μάτια, τὸν καταξιωμένο Ποιμενάρχου του. Ὅμως, οἱ θριαμβευτικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους ἐρέθισαν τὴν τότε διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ ξεκινήσουν νέες διώξεις κατὰ τοῦ Δεσπότη. Παραγνωρίζοντας καὶ περιφρονώντας ὅχι μόνον τὴ φωνὴ τοῦ πληρώματος, ἀλλὰ καὶ

τίς πολλές άκυρωτικές άποφάσεις του Συμβουλίου της Έπικρατείας, έξέλεξε νέο Μητροπολίτη. Ο εϋσεβής λαρισαϊκός λαός δέν άνέχθηκε αύτή τήν πρόκληση. Άντιστάθηκε και άξίωσε τήν άμεση έφαρμογή και τής κανονικότητας και τής νομιμότητας. Ξεχύθηκε στους δρόμους έγκαταλείποντας και έργασία και οικογένεια. Προπηλακίστηκε, λοιδορήθηκε, συκοφαντήθηκε, σύρθηκε σέ άνακριτικά γραφεία και όδηγήθηκε σέ δικαστικά άκροατήρια. "Όλα όμως αυτά, και άλλα πολλά, δέ στάθηκαν ικανά ούτε νά κάμψουν τό άγνό και άδολο άγωνιστικό του φρόνημα ούτε νά σβήσουν τόν καθαρό του λόγο. Και οι διώξεις κατά του άγίου Γέροντα συνεχίζονται. Ο έκλεγεΐς «άντικαταστάτης» Μητροπολίτης, υπό τήν πίεση των γεγονότων, τοποθετείται σέ άλλη «προσωποπαγή» Μητρόπολη, κάπου στή Β. Ελλάδα. Ακολουθούν οι διαδοχικές παρανομίες μέ τους διορισμούς Έξάρχων και Τοποτηρητών. Και τέλος μέ άπαράδεκτα τεχνάσματα και θλιβερές μεθοδεύσεις «έκλέγεται» και «έγκαθίσταται» γιά δεύτερη φορά, και μάλιστα χωρίς τήν έκδοση Π. Διατάγματος, νέος Μητροπολίτης. Ο λαός όμως τής Λάρισας δέν ύπέστειλε και πάλι τή σημαία του άγώνα. Παρά τίς διώξεις και τίς ταλαιπωρίες, δηλώνει μέ παρησία και γενναιότητα ότι δέν άποδέχεται άλλο Έπίσκοπο ως Ποιμενάρχη, παρά μόνο τόν κανονικό και νόμιμο Μητροπολίτη Θεολόγο. Η διοικοϋσα Έκκλησία εκώφευσε. Περιφρόνησε και αντιπαρήλθε προκλητικά και αύτή τή φορά τή θέληση και τή φωνή του πιστού λαού. Τή φωνή που έκπροσωπούσε τή συντριπτική πλειο-

ψηφία του εϋσεβοϋς πληρώματος αύτής τής Έπαρχίας, σέ αντίθεση μέ τή μικρή μειοψηφία των πολιτών εκείνων, οι όποιοι είτε δέν είχαν καμμία προσέγγιση στήν Έκκλησία και τά προβλήματά της, είτε, υπακούοντας σέ ιδιοτελείς κάθε είδους σκοπιμότητες, έκτελοϋσαν άκριτα τίς έντολές των κυρίων τους. Και ή κατάσταση αύτή δυστυχώς συνεχίζεται και σήμερα και μάλιστα κάτω άπό τίς εϋλογίες τής νέας έκκλησιαστικής ήγεσίας, παρά τίς «προεκλογικές» της κατηγορηματικές ύποσχέσεις και διαβεβαιώσεις γιά άμεση τακτοποίηση του θέματος.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ:

Μετά πολλούς άγώνες του έφημεριακού κλήρου καθορίστηκε μέ ρητή διάταξη (Ν. 1700/1987 άρθρ. 11) ή δυνατότητα νά παρίστανται οι έγκαλούμενοι κληρικοί ένώπιον των Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων μέ λαϊκό συνήγορο (δικηγόρο). Η ρύθμιση αύτή ήταν άναγκαία και έπιβεβλημένη προς διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των έγκαλουμένων, έναντι των μέχρι τότε πενιχρών, άν μή και άνύπαρκτων έγγυήσεων γιά μιá δίκαιη, αντικειμενική και άνεπηρέαστη δίχη. Κατά τή Σύνοδο τής Έπαρχίας, τόν παρελθόντα Όκτώβριο, τά πράγματα έλαβαν άλλη τροπή, μετά άπό «μακρά» και «έμπεριστατωμένη» εισήγηση γνωστού Μητροπολίτη, στον όποιο μάλιστα, κατά τά πρόσφατα γεγονότα μέ τή «Λαοσύναξη» τής Θεσσαλονίκης, άπονεμήθηκε και ό καινοφανής γιά κληρικό τίτλος του «Συγκεντρωσιάρχη», γνωστή δέ έφημερίδα των Αθηνών βαθμολογεί τίς τελευταίες αύτές

ἐπιδόσεις του μέ τόν ύψηλό βαθμό «9», ἔναντι τοῦ ὑπολειφθέντος ὁμολόγου του τῶν Ἀθηνῶν, τόν ὁποῖο βαθμολογεῖ μέ τόν κακό βαθμό «4»! Ὁ ἐν λόγω λοιπόν Μητροπολίτης εἰσηγήθηκε, κατὰ τήν παρελθοῦσα Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, τήν κατάργηση τῆς παραπάνω εὐνοϊκῆς γιά τοὺς ἐγκαλούμενους κληρικούς διατάξεως, τῆς συμπαραστάσεώς των δηλαδή μέ λαϊκό συνήγορο ἐνώπιον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων. Καί καταλήγει ἡ εἰσήγηση αὐτῇ μέ τήν ἀκόλουθη προκλητική σκέψη. Ἐάν ἡ Πολιτεία ἀρνηθεῖ τήν κατάργηση τῆς ὑφισταμένης σήμερα διατάξεως, τότε, στήν περίπτωση αὐτή, προτείνεται: «...Ἡ Ἐκκλησία νά ἐξακολουθήσῃ νά ἀρνεῖται τήν συμμετοχήν τοῦ Λαϊκοῦ Συνηγόρου, ἔστω καί ἂν τό Σ.τ.Ε., μετά ἀπό προσφυγῆν, θά ἀναπέμψῃ τίς ὑποθέσεις πρὸς ἐπα-

νεκδίκασιν...»! Καί τό τραγικότερο. Ἡ Ἱεραρχία ἀποδέχθηκε αὐτή τήν εἰσήγηση, πού ἔρχεται σέ εὐθεία ἀντίθεση μέ τή συνταγματική τάξη, τό μέν μέ τήν παραβίαση τῆς νομιμότητας, τό δέ μέ τήν ἔλλειψη σεβασμοῦ πρὸς τίς δικαστικές ἀποφάσεις.

Τά δύο αὐτά χαρακτηριστικά περιστατικά, πού ἐνδεικτικά παρατέθηκαν, ὁμιλοῦν τόσο εὐγλωττα. Καί μαρτυροῦν ὅτι ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία καί τή φωνή τοῦ πιστοῦ λαοῦ περιφρόνησε καί τή συνταγματική τάξη καί νομιμότητα δέν σεβάσθηκε. Ὅμως καί τίς δύο αὐτές ἀρχές ἀξιώνει σήμερα ἀπό τήν Πολιτεία τόσο ἔντονα καί ἐπίμονα. Ἡ ἀντίφαση πρόδηλη καί προκλητική. Δύο μέτρα καί δύο σταθμά. Τά συμπεράσματα δικά σας.

Δ.

Παπα-Γιάννη

Ὅταν ὁ Μακαριώτατος, μιλώντας, πρὶν ἀπὸ τῇ γιορτῇ τῆς Παναγίας, σέ Μοναστήρι τῆς Πάρου, ἔλεγε στοὺς συγκεντρωμένους **«Νά γίνετε μιμηταὶ ἡρώων»**, εἶδες ποιοῦ Δεσποτῆ εἶχε δίπλα του; Τόν Ἱερόθεο Γαρυφαλλο τῆς Λήμνου.

Φιλικά
Παπα-Γιώργης

Χρυσοστομικές ἐπιστημάνσεις

καί τό ἐκκλησιαστικό πρόβλημα

Ἔχουν κλείσει 26 χρόνια ἀπό τότε πού δημιουργήθηκε στήν ἐλλαδική Ἐκκλησία τό λεγόμενο «ἐκκλησιαστικό πρόβλημα». 12 Μητροπολίτες ἐκδιώχθηκαν τότε παρανόμως καί βιαίως ἀπό τίς Μητροπόλεις τους. Ἀπό τότε, κατὰ τό μακρό χρονικό διάστημα τοῦ ἐνός τετάρτου τοῦ αἰῶνα, πού διέρρευσε, τό θέμα αὐτό ταλανίζει τήν Ἐκκλησία μας. Εἰδικά σέ περιόδους ἐξάρσεως καί ἀντιπαραθέσεως ἡ πλευρά τῶν ὑπαιτίων, τῶν δημιουργῶν τοῦ προβλήματος, στήν προσπάθειά της νά δικαιολογήσει τά πεπραγμένα της, ἐπιστράτευσε πληθώρα ἐπιχειρημάτων. Προσπάθησε νά πείσει μέ τήν προπαγάνδα της τό λαό: Ὅτι ἔπρεπε νά γίνουν οἱ ἐκθρονίσεις γιά νά ἀποκατασταθεῖ ἡ «κανονική τάξη». Ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἐκθρονίσεως ἦταν κανονικός, ἀφοῦ ὑλοποιῶσε ἀπόφαση τῆς Συνόδου(!) Ὅτι οἱ ἀδικηθέντες Μητροπολίτες ἔπρεπε νά κάνουν ὑπακοή στή Σύνοδο καί νά ἀποδεχθοῦν τίς παράνομες ἐκθρονίσεις τους. Ὅτι κάθε ἀντίδραση ἐκ μέρους τῶν 12 καί μετέπειτα τῶν 3 Μητροπολιτῶν δημιουργεῖ κλυδωνισμούς στό σκάφος τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ σκανδαλίζει τίς ψυχές τῶν ἀπλῶν πιστῶν. Ὅτι μέ τήν ἐπιμονή τους γιά ἀποκατάσταση στίς Μητροπόλεις τους ἀπαιτοῦν ἐπίλυση ἐνός προσωπικοῦ τους θέματος εἰς βάρος τῆς ἡρεμίας στό χωρο τῆς Ἐκκλησίας. Ὅτι, τέλος πάντων, ἀφοῦ τά χρόνια πέρασαν καί τό πρόβλημα δέ λύθηκε, πρέπει νά ἀποτραβηχτοῦν, νά παραιτηθοῦν ἀπό κάθε διεκδίκηση. Σέ στιγμές ἐντασης μάλιστα κάποια ἀκραία στοιχεῖα τόλμησαν νά

παρουσιάσουν τούς ἀγωνιζόμενους Μητροπολίτες σάν ταραχοποιούς, πού ξεσήκωναν τό λαό κατὰ τῆς Ἐκκλησίας(!)

Εἶναι φυσικό μετά ἀπ' ὅλες αὐτές τίς ἀπόψεις, πού ἐκφράστηκαν δημόσια καί μάλιστα μέ ἔνταση, νά ἔχει δημιουργηθεῖ μιὰ σύγχυση σέ κάποια μερίδα τοῦ πιστοῦ λαοῦ. Κι ὅταν ὁ βομβαρδισμός αὐτός μέ δικολαβικά ἐπιχειρήματα καί πλαστά συνθήματα προέρχεται ἀπό τό στρατόπεδο τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, Ἐπισκόπων, ἱερέων καί μοναχῶν ἡ σύγχυση εἶναι ἀκόμα μεγαλύτερη.

Ὅταν βυθιζόμαστε στά θολά νερά τῶν παθῶν καί ἀδυνατοῦμε νά ξεδιαλύνουμε τήν ἀληθινή πλοκή τῆς περιπέτειας, ἡ μόνη λύση εἶναι νά ἐπιζητήσουμε τό διαυγές καί γάργαρο νερό τῶν πατερικῶν ἀπόψεων. Μιά τέτοια μεγάλη πατερική μορφή θά πλησιάσουμε στή σειρά αὐτῆ τῶν ἁγίων. Τόν ἱερό Χρυσόστομο. Γιά νά μᾶς ξεκαθαρίσει, μέ τή φωτισμένη θεολογική σκέψη του καί μέ τή μαρτυρική ἐμπειρία του, τό τοπίο. Γιά νά μπορέσουμε νά ξεχωρίσουμε μέ τήν βοήθειά του τό φεῦδος ἀπό τήν ἀλήθεια, τό κανονικό ἀπό τό ἀντικανονικό, τήν αὐθαιρεσία ἀπό τήν ἐντιμη πράξη τῆς Ἐκκλησίας. Γιά νά διακρίνουμε μέ τά καθοδηγητικά κείμενά του ποιοί σκανδαλίζουν καί ποιοί στέκονται γνήσια καί ἀγωνίζονται μέ πιστότητα. Ποιοί ταράσσουν τήν Ἐκκλησία καί ποιοί ὑπηρετοῦν τήν εἰρήνη της.

Τά κείμενα, πού μέ πολλή συντομία θά πλησιάσουμε στή σειρά τῶν ἁγίων μας, εἶναι οἱ ἐπιστολές τῆς ἐξορίας τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Ὁ ἐξόριστος ἐπίσκοπος, μέσα στίς προσωπικές του κακουχίες καί περιπέτειες, βρίσκει τή δύναμη καί διατυπώνει μέ ἀπλότητα, σαφήνεια καί δυναμισμό σημαντικότητες ἀπόψεις σέ θέματα διοικητικῶν πράξεων τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπόψεις πού ἀποτελοῦν σαφέστατο κανόνα καί γιά τήν ἐποχή μας σήμερα. Ἄς τόν παρακολουθήσουμε μέ πολλή προσοχή.

Ἀρχμ. Εἰρηναῖος Μπουσδέκης

ΨΙΟΥΡΟΙ

‘Η διπροσωπία του κ. Χριστοδούλου.

Βαρεία ή κατηγορία. Σαφής και χωρίς τήν παραμικρή επιφύλαξη. Και προέρχεται από τόν ‘Ιεράρχη, πού άνοιξε τό δρόμο γιά νά περάσει ό κ. Χριστόδουλος και νά φτάσει στις βαθμίδες του άρχιεπισκοπικού θρόνου.

‘Ο Κορίνθου Παντελεήμων, μέ επίσημες δηλώσεις του, συνέστησε τήν επίσημη και νόμιμη καθιέρωση του όριου ηλικίας γιά τούς ‘Αρχιερείς. ‘Η εισήγησή του, ένω φαίνεται νά άντιμετωπίζει ένα χρόνιο πρόβλημα, είναι θέλος, πού έκτοξεύεται γιά νά πλήξει τόν ‘Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο. Καί, μάλιστα, θέλος φαρμακερό. Γιατί συνοδεύει τήν πρότασή του μέ τή διαπίστωση, πώς ό κ. Χριστόδουλος έμφανίζεται διπρόσωπος και άντιφατικός. ‘Ενώ επίσημα δηλώνει, πώς δέν έπιθυμεί τήν καθιέρωση του όριου ηλικίας των Μητροπολιτών, παρασκηνιακά άσκει πιέσεις και έκβιασμούς στους ηλικιωμένους ‘Αρχιερείς και τούς αναγκάζει νά υποβάλουν τήν παραίτησή τους από τόν Μητροπολιτικό θρόνο.

Γράφει ό Κορίνθου: «‘Αναμέναμε νά άρχίσει (ό Χριστόδουλος) τό έργο διά ανανέωσιν μέ νόμιμα, κανονικά, ανθρώπινα και δημοκρατικά μέσα. Δυστυχώς, όμως, είδαμε σαρώματα, έκδιωγμούς, πιέσεις προς άρχιερείς μέ σκοπό νά παραιτηθούν. ‘Εγράφη επανειλημμένως εις πολλές έφημερίδας “Περί μηχανισμού” έκθιαστικού, διά παραιτήσεις άρχιερέων κλπ. ‘Ο ίδιος είπεν επανειλημμένως ότι “μέ κανέναν τρόπο δέν θά επιβάλη τό όριο ηλικίας άρχιερέων”, αλλά συγχρόνως άντιλαμβανόμεθα, ιδιαιτέρως ήμείς, τήν έπιθυμίαν του νά “του άδειάζουν οί γέροι τή γωνιά”».

‘Η διατύπωση της κατηγορίας είναι σαφής. ‘Ο ‘Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος δέν άσκει έντιμη και διαυγή πολιτική. ‘Επίσημα θωπεύει τούς γέρους ‘Αρχιερείς. Καί τούς

υπόσχεται προστασία. Στην πρακτική του, όμως, έμφανίζεται σκληρός. ‘Ιδιαίτερα sé κείνους, πού δέν συντονίζονται μέ τις έπιθυμίες του και δέν είναι πρόθυμοι νά χειριστούν τήν ψήφο τους ως άβουλοι κομπάρσοι και ως ύποτακτικοί του.

‘Τωσ νά είχε στό νοϋ του ό Κορίνθου τή συγκεκριμένη περίπτωση, πού, όπως λέγεται, ό κ. Χριστόδουλος πίεσε τόσο πολύ κάποιο Μητροπολίτη, ώστε του προκάλεσε έντονο καρδιακό έπεισόδιο και τόν έστειλε στον άλλο κόσμο. Δέν αποκλείεται, όμως, νά γνωρίζει και άλλες περιπτώσεις.

Καί τά «κότσια» του...

Τό άρθρο-καταγγελία του τό κλείνει ό κ. Παντελεήμων μέ μία πρόκληση προς τόν κ. Χριστόδουλο. Γράφει: *‘Εύχόμεθα όλα αυτά νά γίνουν τό συντομότερο. Θά είναι σωτήρια γιά τήν ‘Εκκλησία. ‘Εάν δέν γίνουν θά πη ότι δέν υπάρχουν «κότσια» και θά παρτείνουν μία κατάσταση άδικιών, έκθιασμών, ύποκρισιών, πού θά σφραγίζεται μέ τήν άλληλεξόντωση».*

‘Η άπομάκρυνση των Μητροπολιτών πρέπει νά θεσμοθετηθεί μέ Νόμο. Μέ τροποποίηση και συμπλήρωση του Καταστατικού Χάρτη της ‘Εκκλησίας της ‘Ελλάδος. Γιατί δέν είναι δυνατό και άνεκτό, υπέργηροι άνδρες, πού δέν μπορούν νά κυβερνήσουν τό βηματισμό τους και νά έλέγξουν τήν πύλη του λόγου τους, νά εξακολουθούν νά ποιμαίνουν τό λαό του Θεού και νά έχουν γνώμη γιά τά μεγάλα σύγχρονα προβλήματα.

‘Αν αυτά δέν γίνουν, υπογραμμίζει ό Κορίνθου, αυτό θα σημαίνει, ότι δέν υπάρχουν «κότσια». Δηλαδή, ότι ό προκαθήμενος Χριστόδουλος δέν έχει τά «κότσια» νά κάνει σωτήριες τομές στό διοικητικό μηχανισμό της ‘Εκκλησίας της ‘Ελλάδος. ‘Οτι παραμένει δέσμιος της πονηρης διαπλοκής της ίντριγκας και των έκθιασμών.

Καί τό τελικό συμπέρασμα: Θά παρατείνουν μία κατάσταση άδικιών, έκθιασμών, ύποκρισιών, πού θά σφραγίζεται μέ τήν άλληλεξόντωση. ‘Η κατάσταση αυτή υπάρ-

χει και λειτουργεί, όμολογεί ό Κορίνθου. 'Αλλά θά συνεχιστεί μέ τήν εύλογία ή, τό άκόμα χειρότερο, μέ τίς συνειδητές και σκόπιμες μεθοδεύσεις του 'Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου.

• Ανακάλυψη!

Ό Μητροπολίτης Καλαβρύτων κ. 'Αμβρόσιος έκανε μιά μεγάλη ανακάλυψη και τή δημοσιοποίησε μέ επίσημες δηλώσεις στα Μέσα Μαζικής 'Ενημέρωσης.

Δήλωσε ό ρέκτης Μητροπολίτης: «*Νοθεύεται και υπάρχει έλλειμμα δημοκρατίας στην 'Ελλάδα, άφου στα μέλη της 'Εκκλησίας περιορίζεται τό δικαίωμα της έλευθέρως έκφράσεως του φρονήματός τους*».

Ό κ. 'Αμβρόσιος μιλάει γενικά, για έλλειψη δημοκρατίας στην 'Ελλάδα. Όπως-δήποτε έχει στό νοϋ του τόν κρατικό μηχανισμό, πού τόν βρίσκει άνεπαρκή στη διακίνηση της δημοκρατίας.

'Αλλά στην 'Ελλάδα υπάρχει και ή 'Εκκλησία. 'Η έλληνική 'Εκκλησία. Γι' αυτή δέν μās ενημερώνει ό σοφός Μητροπολίτης. 'Υπάρχει στην 'Εκκλησία πλησμονή ή έλλειμμα δημοκρατίας; Τά μέλη της 'Εκκλησίας έχουν τό δικαίωμα νά έκφραστούν έλεύθερα και νά συμμετάσχουν στους προγραμματισμούς και στον έλεγχο των αποφάσεων των Συνοδικών Σωμάτων; Και οι ιερείς μπορούν νά έκφραστούν έλεύθερα και νά διατυπώσουν τίς αντιρρήσεις τους για όσα αποφασίζουν οι προϊστάμενοί τους;

Μιά ενημέρωση για τό εύρος και τήν ποιότητα της δημοκρατίας στους κόλπους της 'Εκκλησίας θά ήταν πολύ χρήσιμη, προτού προβεί ό Μητροπολίτης στη δημοσιοποίηση της ανακάλυψής του, ότι στο σχήμα της κοσμικής εξουσίας δέν υπάρχει δημοκρατία.

• Απλά έρεθίσματα.

'Εμείς θά παραθέσουμε έδω μερικά έρεθίσματα. Όχι όλα, Γιατί θά χρειαζόταν σύγγραμμα, μέ τό βάρος όγκώδους τόμου και μέ τήν ποιότητα μαύρης Βίβλου. 'Ελάχιστα από τά πολλά.

Όταν ή 'Ιεραρχία της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, υπό τήν προεδρεία του κ. Χριστοδούλου (δέν μιλάμε για τόν Σεραφείμ, γιατί τότε υπήρχε τό χάος και τό μαύρο χάλι της 'Εκκλησίας) ψήφισε τήν πρόταση του Προέδρου του Σώματος νά μείνει τό αντικανονικό και γελοίο έπιτίμιο της άκοινωνησίας, ένεργοϋσε μέ τρόπο δημοκρατικό και άποδείκνυε ότι υπάρχει πλησμονή δημοκρατίας στη διοίκηση της 'Εκκλησίας;

Όταν ό Μητροπολίτης Καλαβρύτων κ. 'Αμβρόσιος επέβαλε, δίχως νά έχει τό δικαίωμα, τήν ποινή του άφορισμού στις μοναχές, πού δέν άντεξαν πιά τή σκληρότητά του και αποφάσισαν νά μεταναστεύσουν σε άλλη έκκλησιαστική δικαιοδοσία και νά τεθούν κάτω από τή φροντίδα άλλου Μητροπολίτη, ένεργοϋσε σύμφωνα μέ τούς κανόνες της δημοκρατίας;

Όταν ό προκαθήμενος κ. Χριστόδουλος, μέ επίσημη έγκυκλιό του, έκχύνει στους ιερείς της 'Ιερās 'Αρχιεπισκοπής 'Αθηνών τήν άσυγκράτητη έπαρσή του και δηλώνει ότι «είς οϋδένα έπιτρέπω νά είναι συντηρητικώτερος έμου ή προοδευτικώτερος έμου», επιδεικνύει σεβασμό στις άρχές της δημοκρατίας και αναγνώριση των δικαιωμάτων της προσωπικότητας;

Στό κελλί του μελλοθάνατου δέν μιλάνε για σκοινί, άγιε Καλαβρύτων.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

'Εκκλησιαστικής ενημέρωσης.

Ίδιοκτήτης:

ό Μητροπολίτης

'Αττικής και Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Διεύθυνσι: 19011 Αϋλών 'Αττικής.

Τυπογραφείο Κωνσταντίνου Σανιδά,

'Ιωαννίνων 6 Μοσχάτο.